

- ✓ підходів, що продукують правильність розв'язання завдань прикладного характеру та уможливають нівелювання поточних похибок;
- ✓ готовності до залучення поліспектрального прикладного інструментарію з метою успішного розв'язання надскладних задач.

На основі викладеного можемо підсумувати, що міждисциплінарний підхід до організації навчальної діяльності в академічних умовах є доволі ефективним та актуальним інструментом на шляху до підвищення якості професійної підготовки фахівців. Рівень ефективності досліджуваного приховується не в пасивному (так званому «репродуктивному») відтворенні усього «алгоритму» засвоєного, а передусім формування на їх основі цілого кола ключових компетенцій.

ІНТЕГРАЦІЯ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЦІЛІСНОЇ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ

Підгорний Олександр Васильович

аспірант Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

o.v.pidgorny@gmail.com

Сучасний стан розвитку науки у країні і всьому світі ставлять нові вимоги до освіти та навчального процесу. Вони повинні забезпечити формування у підростаючих поколінь цілісної свідомості та життєствердного образу світу.

Для цього вчителі природничих дисциплін повинні володіти методичною системою щодо формування в учнів закладів загальної середньої освіти цілісності знань про природу, природничо-наукової картини світу, «образу природи», природничо-наукової компетентності. Це є необхідна умова переорієнтації природничої освіти на цілі сталого розвитку суспільства, на компетентнісну модель природничої освіти в основній школі.

Під цілісністю знань про природу розуміємо результат сутнісної інтеграції знань, здобутих учнями під час вивчення всіх дисциплін природничого циклу. Цілісність знань про природу досягається здобувачем освіти у процесі вивчення природних об'єктів довкілля; під час засвоєння ним системи знань, що становлять зміст природничих предметів, формування у них природничо-наукової картини світу; внаслідок роботи учнем над інформацією про природу, об'єднання інформації в цілісності знань різних рівнів [2].

Традиційна освіта неспроможна формувати цілісний погляд на світ, його єдину картину та життєствердний образ світу внаслідок фрагментарності змісту і вузькопредметного його вивчення. Тому, інтеграція є одним із провідних напрямів перетворень в сучасних закладах загальної середньої освіти і усунення протиріч між невпинно зростаючим обсягом інформації та здатністю її засвоєння. Вона покликана сприяти подоланню фрагментарності та мозаїчності

знань учнів, забезпечує оволодіння ними комплексними знаннями, певною системою універсальних людських цінностей, слугує формуванню цілісного світогляду. Саме інтеграція здатна вирішити основні суперечності в освіті – протиріччя між безмежністю знань і обмеженими людськими ресурсами. Практична реалізація ідеї інтегрованого навчання матиме й додатковий ефект, що сприяє розвитку емоційно ціннісного ставлення дітей до навчання, оскільки діти краще розумітимуть навчальний матеріал саме на міжпредметній основі, на взаємозв'язках з повсякденною діяльністю людини, що є запорукою успішного формування не тільки предметних компетентностей учнів, але й ключових, зокрема, вміння вчитися та застосовувати набуті знання.

Завдання вчителів – створити навчальне середовище, яке б сприяло подальшому інтегруванню образу природи учня в цілісність його знань про природу, спрямовувало розвиток образу природи у напрямку життєствердності.

У класах природничого профілю, позитивні результати формування світоглядних уявлень учнів про природничо-наукову картину світу є правильно організований процес набуття та засвоєння нових знань учнями. Розглядаючи цілісну природничо-наукову картину світу як вищу форму інтеграції знань вихідним положенням є те, що «її формування в учнів повинно здійснюватися на основі узагальнення й послідовної систематизації попередньо сформованих фундаментальних понять, теорій та принципів у локальні наукові картини світу й інтеграції останніх в природничо-наукову картину світу» [1].

Процес формування цілісного наукового світогляду, на основі навчання за інтегрованими навчальними курсами, буде методично оптимальним за умови розвитку і доцільного використання можливостей наочно-образного і понятійного мислення школяра, в ході розв'язання навчально-пізнавальних завдань. Річ у тім, що первинна цілісність певного предмета у свідомості учня виникає в образній формі. Конкретне уявлення про предмет, його образ містять у собі різноманітні його якості. І хоч ці якості ще не приведені у систему, дитина все ж розумно користується даним предметом, тобто відповідно до його функціональної властивості. Зберігаючи цей образ, учень диференційовано пізнає його сутність у системі наукових понять і взаємозв'язків. Це призводить до пізнавального збагачення первинного образу предмета. Таке утворення й презентує сформовану цілісну картину світу та об'єкта.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. У. Формування у дорослих сучасної наукової картини світу : монографія. Київ, 2013. 220 с.
2. Гуз К. Ж. Теоретичні та методичні основи формування в учнів цілісності знань про природу. – Полтава: Довкілля-К, 2004.– 472 с.